

***In memoriam* Katre Õim**

25.8.1970 – 20.7.2016

Eräänä aurinkoisena heinäkuun päivänä kokonainen ihmiselämä katkesi hetkessä: parasta ja luovinta ikäänsä elävän kollegamme, “Lähivertailujen” vironkielisten artikkelien toimittajan, Tallinnan yliopiston viron kielen apulaisprofessorin Katre Õimin sydän lakkasi yllättäen lyömästä. Menetimme loistavan kielentutkijan, asiantuntevan toimittajan, pidetyn opettajan ja arvostetun kollegan, monien meistä sielunsisaren ja ystävän.

Katrelle olennaista olivat sitoutuminen, korkea ammattimoraali ja ajatusten selkeys kaikessa, mitä hän teki, oli kyseessä sitten tieteellinen työ ja tieteellisten tilaisuuksien järjestäminen, opettaminen tai toimittaminen. Suurin tunnustus, mitä Katrelta saattoi kuulla, oli “Osa muodostaa lauseita”, sillä hänelle sanojen selkeys edellytti aina ajatuksen selkeyttä. Katre ei koskaan esittänyt perustelemattomia mielipiteitä, hän ajatteli ja toimi kaukonäköisesti. Siksi hänen mielipiteensä eivät aina osuneet yksiin enemmistön kanssa, sillä terävä ja analyyttinen ajattelu johtivat hänet toisenlaisiin, aiheellisiin päätelmiin.

Katre oli kiintynyt alaansa ja teki työtään antaumuksella. Hän toivoi vilpittömästi, että Tallinna yliopistossa virolaisen filologian opetussuunnitelmat ja viron kielen opetus olisivat ajan tasalla, että siellä opettaisivat opiskelijoistaan välittävät ja tieteellisestä työstä kiinnostuneet, uudistusmieliset tutkija-opettajat. Hän uskoi vakaasti, että äidinkielen perustaitojen opetus kuuluu välttämättömänä osana sekä äidinkielen opettajien että kääntäjien ja toimittajien koulutukseen. Työtovereilleen Katre oli monessa suhteessa esikuvana: hän oli asiantunteva ja innostunut alastaan, kutsumustietoinen ja ystävällinen, syvällisen paneutuva ja kannustava opettaja, huumorintajuinen ja tarkka ohjaaja, joka auttoi opiskelijoitaan löytämään ikiomat teemansa ja pohtimaan niitä,

raikkaita ja avartavia näkökulmia avaten, sekä seminaareissa että päättö-
toita tarkastettaessa. Opiskelijat arvostivat Katren vaativaisuutta, johon
liittyi avuliainen ja ymmärtävä ote. Katre muisti aina iskostaa heihin sitä
periaatettaan, että korrekti käytös osoittaa toisesta ihmisestä välittämistä
ja on kaiken kanssakäymisen perusta.

Katren suppeampaa erikoisalaa olivat kielikuvat ja fraseologia. Tästä
aiheesta häneltä ilmestyi monografia ja puolisensataa tieteellistä artik-
kelia. Häntä kiinnostivat myös ne mahdollisuudet, joita tietotekniikka
avaa tutkimusmateriaalin saatavuuden, tietokone-lingvistisen analyysin,
kielen opettamisen ja oppimisen suhteen. Näin valmistuikin laajat haku-
mahdollisuudet tarjoava sähköinen fraseologiasanakirja *Eesti fraseolo-
gismide elektrooniline alussõnastik*, ensimmäinen lajissaan.

Katre välitti ympäristönsä ihmisistä, otti heidät huomioon ja oli
vilpittömän kiinnostunut heidän tekemisistään. Monet kollegat muiste-
levat, miten hän jonain vaikeana hetkenä vain tuli, auttoi ja tuki kai-
kessa hiljaisuudessa ja poistui sitten itsestään numeroa tekemättä. Kun
“Lähivertailujen” artikkelien toimittaminen alkoi tarjonnan kasvaessa
käydä toimitukselle ylivoimaiseksi, Katre tarjosi asiantuntevaa apuaan,
ja hänen huolekseen jäikin vironkielisten artikkelien toimittaminen.
Hänen lyhyistä mutta täsmällisistä kommenteistaan ja suosituksistaan
oli kirjoittajille paljon hyötyä. Toimittajille ja kirjoittajille järkevän,
loogisen, humorintajuksen ja ystävällisen Katren kanssa asioiminen
oli aina ilo; hänessä oli sitä huomattavaa yhteistyökykyä, joustavuutta
ja aikaansaavuutta, jota kansainvälisen aikakauskirjan toimitustyöhön
osallistuminen vaatii. Katre ehti toimittaa kolmea “Lähivertailujen”
numeroa, neljäs jäi kesken. Vielä viimeisen elinpäivänsä aamuna hän sai
valmiiksi yhden artikkelin toimittamisen.

On sääli, että Katren aikaansaapa työ ei aina saanut ansaitsemaansa
virallista tunnustusta. Katre ei oikein sopinut tähän aikaan, jossa liiankin
usein valta merkitsee enemmän kuin henki, ulkonäkö enemmän kuin
olemus, vaikutelma enemmän kuin todellisuus, keskinkertaisuus enem-
män kuin ammattitaito, byrokratia enemmän kuin ihmisistä välittämi-
nen. Hänellä oli toisenlaiset mielipiteet ja arvot.

*

Jää hyvästi, rakas Katre. Meille, jotka nyt hyvästelemme Sinua, jää lohduksi se, että meillä on ollut kunnia ja onni kohdata Sinut tässä elämässä. Ajatuksissamme olet aina oleva kanssamme. Omistamme aikakauskirjan “Lähivördlusi. Lähivertailuja” 26. numeron Sinun muistollesi.